

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Kranjski gimnazij.

(Izviren dopis z Dunaja.)

Hud naval učencev, kateri smo pred kratkim videli na ljubljanskem gimnaziju, in kateremu je minister nauka s tem v okom prišel, da je, reči moramo, prav hitro ukazal napraviti še jedno slovensko paralelko, dal je povod, da se je mnogo govorilo o obstanku kranjskega gimnazija.

Naši nasprotniki navajali so proti tej šoli to, da ljubljanski gimnazij v resnici ne bi imel nič manj dijakov, ako bi še vedno bil gimnazij v Kranji, temveč, da bi bila ljubljanska srednja šola še vedno prenapolnena; kajti, rekli so, znano je, da pošiljajo Gorenjci svoje sinove rajši v Ljubljano v šole, kjer si dijaki lažje dobé instrukcij, ter tako prizadevajo svojim roditeljem manj stroškov.

Dasi priznavamo, da kranjski gimnazij nij bil nikedar prepólen, moramo vendar reči, da ta ugovor naših nasprotnikov nij merodajen glede frekvence kranjskega gimnazija.

Ne tajimo sicer, da dobé dijaki v malem Kranju veliko težje kako lekcijo, vendar pa ne more nikdo ugovarjati, da je v Kranji ne le stanovanje, ampak tudi vsakdanje življenje 25 % ceneje, nego v Ljubljani. Da se kranjski gimnazij slabo obiskuje, temu so največi uzrok neprestani napadi na omenjeno šolo takoj od početka njenega obstanka.

Kakor se še dandenes nasprotno nam časnikarstvo neprenehoma trudi, da bi dokazalo nepotrebnost te srednje šole, kakor je pred malo tedni „Laibacher Tagblatt“ izraževal najostudnejše veselje, ko je baje naučno ministerstvo odbilo ponovljeno prošnjo kranjskega mesta, naj se ohrani tamošnji gimnazij: tako smo opazovali uže več let sem, da so sovražne nam in jako uplivne osebe bile ome-

njenemu gimnaziju nenaklonjene in neprijazne. Skrivaj sicer, a principijalno in neprestano obdelovalo se je obiskovanje te šole, njeni učni vspehi, potem tamošnje učiteljske moči, kar je gotovo uplivalo na Gorenjce, in jih skoraj strašilo svoje otroke pošiljati v bližnji Kranj.

Ali pustimo sedaj rekriminacije, tembolj, ker gre obnoviti zavod, kateri je stal kranjsko mesto toliko denarja.

Naš velespoštovani državni poslanec vitez Schneid je gospodu pl. Stremayru osobno izročil prošnjo kranjskega mesta; minister jo je zadovoljno sprejel, in mu obenem obljubil novo razpravo o tej stvari.

Dasi je Kranj veliko svojih pičlih dohodkov porabil za napravo vodotoka in za novo deklisno šolo, je vendar voljan na svoje stroške vzdržavati in eventualno razširiti prostore gimnazijske, ter dajati šoli kurjavo in denar za učila, kar je do sedaj država stvorila. Upati je tudi, da prihodnji deželni zbor ne bode odobril postopanja deželnega odbora, marveč da bo celo odločil malo vsoto za vzdržavanje te kranjske deželi tako imenitne učilnice. Gotovo bode tudi več liberalnih poslancev od nasprotne stranke glasovalo za podporo kranjskemu gimnaziju.

Od ministra pl. Stremayra pa pričakujemo, da zdaj ne bode nasprotoval tej našej želji.

Po vsej pravici smo tožili čez prejšnjega ministra Stremayra, ali novemu ministru Stremayru, kateri zdaj hoče delovati na to, da se sprijaznijo avstrijski narodi, in pomôči, da se izpolnijo njim pravične terjatve, nehčemo prošlosti oponašati. Veselilo bi nas, ako bi z nova ustanovljeno kranjski gimnazij osobno otvoril!

Zagrebskim Slovencem.

Te dni se je mnogo pisalo in govorilo o slovenskej pravnej akademiji v Ljubljani in ventiliralo se je vprašanje, bi li bilo shodno, da jo stavimo mej naše narodne terjatve, ali ne bi bilo.

Razlogov smo čuli pro et contra tehtnih, a vspeh teh razprav se mi vidi, da meri onamo: naj se posluži slovenska mladež vseučilišča zagrebškega, pa nam ne treba akademije doma.

Ko ne bi bilo vseučilišča v Zagrebu, bila bi sveta domovinska dolžnost vsakega zavednega Slovenca, da se potigne za akademijo, ker pa imamo slovansko vseučilišče, tako rekoč doma, v najbližjem sosedstvu, je pravna akademija v Ljubljani, naravnost rečeno, nepotrebna.

Kdor bode poslušal predavanja v hrvatskem jeziku le eno ali dve leti na tej univerzi, temu jezik ne bode nikdar delal zaprek pri slovenskem uradovanju, če tudi gre pozneje na katero nemško vseučilišče.

Kar se tiče materialne podpore za vseučiliščne slušatelje iz slovenskih dežel, glede te bi se dalo v Zagrebu precej storiti, ako bi se tukajšnji Slovenci organizirali „ad hoc“.

Nekateri Slovenci perhoreseirajo, sicer ne brez razloga, posebno slovensko društvo v Zagrebu, navajajoči, da je Slovencem sloboden ugod in pristop k hrvatskim društvom. Zategadelj tudi nemajo Slovenci v Zagrebu živéči nobenega društva za se, kakor imajo na pr. Čehi svojo „besedo“ in Nemci „amicitio“, nego, ako bi Slovenci hoteli ustrojiti mej soboj društvo za podpiranje slovenskih vseučiliščnikov, ne bi jim tega zameril nobeden pameten Hrvat, temveč, kolikor jaz Hrvate poznaam, še podpirali bi takovo podvzetje radostno.

Listok.

Josip Ignacij Kraszewski.

Zadnje dni minolega tedna se je vršila v Krakovu slavnost na spomin petdesetletne književne delavnosti Josipa Ignacija Kraszewskega, katera néma pomena samo za ožjo domovino poljsko, nego pošilja svoj svit po vseh deželah, koder živó Slovani. Od vseh strani šire slovanske očine prišli so udani rodni čestilci, klanjat se J. I. Kraszewskemu, kateri si je pridobil, romanopisec, pesnik in žurnalist, imé, znano po vsej Evropi.

Josip Ignacij Kraszewski se je rodil dne 26. julija l. 1812. v Varšavi, kjer so njemu živeli tedaj roditelji, zapustivši zaradi nemirnih vojskih časov prejšnje svoje bivališče v vojevodstvu grodenskem. Za detinstva ga je prababica imela pri sebi v Roma-

novem. L. 1825. je hojéval v Beli v šolo, in l. 1827. je obiskoval učilnico ljubliško. Odtod se je leto dni pozneje preselil v Svisloče, kjer je zvršil gimnazijo. L. 1829. se je upisal v filozofsko fakulteto vilenske univerze, katero dovršivši se je l. 1832. vrnil na svojih roditeljev dom v grodenskem vojevodstvu.

Dijak napisal je J. I. Kraszewski leta 1830. „Zgodovino poljskega jezika“. Ta spis nij bil tiskan; izročil ga je njega pisatelj kakor delo, katero ima svedočiti o njega sposobnosti za službo „lektorja“ poljskega jezika na univerzi v Kijevu. Tega mesta prosilec nij dosegl.

Baš tedaj je stopil J. I. Kraszewski na literarno polje s psevdonimom „Fakunda Kleofasa Pasternáka“ v povestih: „Gospod Valerij“ (l. 1831) in „Veliki svet v malem mestečku“ (l. 1832). A pozneje je objavil pod pravim imenom svojim: „Poslednje leto gospod-

stva Sigmunda III.“ (l. 1833), „Hram sv. Mihaela v Vilni“ (l. 1833), „Gospod Karel“ (l. 1833) in „Štiri svatbe“ (l. 1834.)

Sitno težak nalog bi bil, da hočemo konči „in crudo“ opisati razsežno delovanje J. I. Kraszewskega na pisateljskem torišči. Od l. 1830. je izdal 270 dél v blizo 500 zvezkih, in, ker so se ta povprek računjeno tiskala v 700 primerkih, zatorej je poljsko slovstvo po njem dobilo nad pol milijona zvezkov. Kakor trde literarni zgodovinarji, niti Lopez de Vega, kateri je baje spisal 133.225 pôl, néma primere z našim poljskim pisateljem, kar se tiče plodovitosti. Slavna francoska pisateljica Dumas in Scribe sta najbrž spisala ogromnejšo množico dél nego J. I. Kraszewski, toda, kakor je znano, njima je služilo nebrojno plátenih rôk, in mnogo proizvodov, imejočih njižu imeni, sta onadva samo načrtala, v tem ko je J. I. Kraszewski, kar se zna iz verjetnih vi-

Slovencev je v Zagrebu lepo število, ne le mej inteligencijo, ampak še več mej gradjanstvom, tako, da ne bi bilo težko pri do- brej organizaciji vzdržavati 10 do 15 vseučil- lišnih dijakov, in ako bi isti dobivali le malo podpore od doma, potem bi se jih moglo pod- pirati še več.

Čeravno zagrebški Slovenci ne slovijo zaradi bogatstva, so ipak sploh ugledni in spoštovani tako, da njihova beseda tudi nekaj velja.

Ta ima koneksije tu, drugi tam, treba je le resne volje ter malo gibčnosti, a dobrih ljudi, ki ljubijo in radi podpirajo učečo se mladež, se najde. Eden ima na razpolaganje stan, drugi rad vidi gosta pri obedu, tretji zmore en goldinar ali dva na mesec, pa tako se dá viribus unitis storiti precej.

Nego brez organiziranja nij nič; da bi samo eden prevzel skrb za vse pomoči po- trebne dijake, ter letal vsak mesec od enega rojaka do drugega po mali prinsek, kakor je delal ranjki Ferdo Hočevar za Bezenška, a letos Bezenšek za celjske begunce, tega za- htovati nij mogoče, dotičnik bi prej ali slej opešal.

Da se doseže svrha, trebalo bi podpor- nega društva, in vsak član bi se moral truditi za stvar, moral bi po možnosti svojej do- prinašati žrtev, ker samo častnih članov društvo ne bi moglo trebati.

Pretrasajte, dragi rojaki v Zagrebu, moj predlog, zdi se mi, da sem vrgel dobro seme, če je le palo na rodovitno zemljo, a ne na kamen, mej trnje, ali na cesto. C—v.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. oktobra.

Nemško-židovske novine na *Dunaji* se od zadnjega Bismarkovega romanja tja niso še spametile. Pojoč vedno jedno in isto pesen o „skupnih interesih avstrijskih in nemških, iskrenem prijateljstvu“ mej tema državama, ščujejo ob jednom Nemce zoper Rusijo. Mi to razumemo, — to dela óna velika bojazen v židovskih glavah, da ne bi Avstrija postala, kar je uže itak iz narave, slovanska država. Za to, da bi to odvrnili, hočejo avstrijski Nemci, da bi se Avstrija popolnem oklenila Nemčije. To svojo osobito željo izražajo du- najске nemške novine kot „željo avstrijskega prebivalstva“. To nij istina. Slovenci in avstrijski Slovani ne želimo tega, tudi kot dobri Avstrijci ne. Nemčija je nam zmirom zadrege delala. In če „Deutsche Ztg.“ v svojem zad- njem broji pozdravlja razdor mej Nemčijo in Rusijo, to storimo tudi mi od vsega srca, a

ne zato, kakor ta list pravi, da bi se potem Nemčija na Avstrijo naslonila, nego za to, da se bode na Dunaji in v Peterburgu uvidelo, da najboljšje jamstvo za evropski mir, je pri- jateljstvo mej tema državama in tesna zveza mej njima.

Baron Haymerle, novi naš vnanji minister, bode lahko v tem smislu deloval, njega ne vežejo osobnosti ali obljube. Kot pravi držav- nik mora uvideti, kje najde Avstrija svojo korist, in od „javnega mnenja“, katerega de- lajo dunajske novine, in od „občne želje“, ki je pa samo njih želja, ne bode se smel dati preslepiti.

Novoimenovani sekcijski šef v minister- stvu vnanjih stvari, Kallay, je dne 2. t. m. prisegel in prevzel vodstvo svoje sekcije.

Izračunilo se je, da je v novem državnem zboru 68 odvetnikov, notarjev, odvetniških koncipijentov, 138 posestnikov in ekonomov, 40 državnih uradnikov, (aktivnih in penzijo- narnih), 11 zasobnih uradnikov, 13 profesorjev, 36 fabrikantov in trgovcev, 6 železniških vo- djev in tehnikov, 6 zdravnikov, duhovnikov vseh vér 21, neaktivnih vojakov 7, 2 zasobnika, 4 pisatelji.

V *Pragi* se je sšel 3. t. m. kongres avstrijskih trgovinskih zbornic; 18 trgovinskih zbornic je pri kongresu zastopanih po odpo- slancih, 11 pa ne.

Kongres je volil odbor 9 zastopnikov, da poravna protislovja mej predlogom trgovinske zbornice v Pragi, ki je zoper obnovljenje trgo- vinskih pogodb in predlogom dunajske trgo- vinske zbornice, ki je za obnovljenje. Po tem je kongres sprejel predloge trgovinske zbor- nice v Pragi, glede tega, da se naredé zakoni, kako postopati z dolžniki, ki ne mogó plačati in se hočejo na goljufiv način svojih dolžnostij iznebiti, o preustrojitvi konturnega reda v varstvo upnikom in o reformi reda civilnih pravn.

Ogerski državni zbor se je dne 2. okt. otvoril.

Vnanje države.

Poročali smo uže, da je bilo teh dnij v *Livadiji* veliko vojno svetovanje, kate- remu je car ruski predsedoval in pri katerem so bili vsi odlični ruski vojni dostojanstveniki navzočni. Sklenili so sledeče reforme na vo- jaškem polji: prostovoljci se odpravijo; nam- noženje kadrov za rezervno armado od 240.000 mož in oboljšanje v raznih upravnih vojnih od- delih. Sklenilo se je tudi, poljsko artilerijo s 33 baterijami namnožiti.

Turška vlada je guvernerju v Adrija- nopolji ukazala, da ne sme pustiti turškim begunom v tem mestu vrniti se nazaj domov v vzhodno Rumelijo.

Knez *bolgarski* bode baje denes od- potoval naravnost domov, ker bode srbskega kneza pohodil še-le tja na spomlad enkrat. Na Rumunskem se mu izkazuje velika čast.

Rumunska zbornica bode v kratkem posvetovala se o reviziji člena 7 ustave, ka-

teri predlog vladen je zdaj posebna komisija imela v svojem področji, da ga je pregledala. Ta komisija bode volila tudi svojega poroče- valca za to stvar.

Iz *New-Yorka* se javlja dné 3. okt.: Dne 29. m. m. so napali Utah-Indijanci armado zveznih držav, boj je trajal ves dan, vojaki so zgubili 17 mož in jednega častnika. Pomoč se jim bode hitro doposlala; bojé se, da bodo Indijanci vse ude agenture ob rdečej reki po- klali. —

Dopisi.

Iz *Ljubljanske okolice* 3. okt.

[Izviren dopis.] Letošnja letina je za 14 dnij zakasnjena in torej je tudi dozorenje rastlin zapoznélo; tako sta češminje in dren še zelen- kasta, ali kačje jagode se uže obletajo in kaj hinavsko zapeljivo kukajo izpod grmovja. Mej ajdo je zrasla polna ogeršica; to zrno ima olje, katero je dobro mazilo za usnje in torej tudi za zimske čevlje. Od drenovega drevesa je tukaj mej ljudstvom ta-le pravljica. Na spomlad je izlezel medved iz svojega brloga in zagledal dren cveteti. Blizu tega drevesa se ugnjezdí in pričakuje sladkega sadja — ali ogoljufan in misleč da je uže jesen, spleza na dren in ga mečka in pomendra tako, da še sedaj je drenovo drevo pritlikovec. Oí kačjih jagod je znano, da je odraščén možak, ko jih je zobal, cd njih otrapal; drug mož pa, ki se jih je najedel, je hitre smrti umrl. Končno naj še omenim, da se je letos dné 1. oktobra na Šmarnogorskej planini opazovalo 87 vrst cvetóčih rastlin.

Iz *sežanskega okraja* 26. sept.

[Izv. dopis.] Okrajno učiteljsko konferenco so imeli učitelji sežanskega okraja dné 23. in 24. m. m. v Sežani. — Pod vodstvom c. kr. okr. šolskega nadzornika gosp. Fr. Vodopivca pri- čelo se je zborovanje ob 9^{1/2}. uri zjutraj. Za svojega namestnika je predsednik volil g. Ant. Beningarja, učitelja v Tomaju, a za zapisni- karja bila sta izvoljena g. Černe, učitelj na Barki in g. Jelšček, učitelj v Povirju. —

Ob enem je g. okrajni šolski nadzornik predstavljaj učiteljem navzočnega c. kr. dežel- nega šolskega nadzornika g. viteza pl. Klodiča in temu vseh 20 navzočnih učiteljev. G. de- želni šolski nadzornik je prav prijazno, v le- pej, krasnej slovenščini nagovoril vsakega učitelja in vsakemu svojo roko podal. Polagal jim je na srce šolstvo, in sploh vse, kar zá- deva bodočnost in napredek učiteljstva in šol- stva. — Na to je sledilo okrajnega šolskega nadzornika poročilo.

Dalje v prilogi.

rov, vsa pod svojim imenom tiskana dela spi- sal svojeróčno, se vé, če tudi so o njega ro- kopisu skoraj zdvajali stavci. Poleg tega bi se moglo nabrajati njega dopisov različnim varšavskim novinam do 50 zvezkov; o njega sila mnogostranskem privatnem dopisavanji nam nij moči določevati broja.

Res, vsa njega dela niso vzorna, vendar, navzlic temu, se je čudom čuditi vseobsežnemu talentu, strpeljivosti in neumornej trudoljubivo- sti tega pisatelja.

L. 1838 je stopil J. I. Kraszewski v zakon. Nevesta mu je bila Sofija, sestričina slavnemu cerkvenemu govorniku, pesniku in primas-nadbiskopu poljskemu Woroniczu. Ne- koliko časa je bil v Žitomiřu središče tamo- šnej poljske družbi in voditelj poljskemu gle- dališču, potler se preseli, urednik, v Varšavo. Ostavivši za upora Poljsko, ko mu je to vlada pomembno svetovala, otide v Galicijo, in po

kratkem tamošnjem bivanji se stanovito na- seli v Draždanah.

Život J. I. Kraszewskega res nij ro- mantičen v primeri z životom Mickiewi- czevim ali z ónim Stowackega in Czaj- kowskega — a navzlic vsemu temu njegova stvarilna moč ne zaostaje za ónimi dušnimi velikani. Najbrž ga nij poljskega pisatelja, da bi poznal národne razmere v različnih pokra- jinah in družbenih krogih takó do dobra, ka- kor J. I. Kraszewski, in to daje vsem njega romanom vedno z nova čitatelja mikajočo mno- govrstnost in resnično podobo. To velja o njega vsem pisateljvanji.

Sprva J. I. Kraszewskemu liki Byrou sreča nij kazala prijaznega lica. Prvenca njega pisateljskega peresa nijsta našla v národu ve- selega sprejema. To nij motilo mladega pisa- telja, nego vsako leto je izdaval po jedno ali po več povestij. A tekar roman „Pesnik in svet“

(v Poznanji l. 1839) je proslavil J. I. Kraszew- skemu imé. Temu romanu je bila sreča posebno ugodna, kajti preveden je v češki, ruski, hrvatski, francoski ter nemški jezik, in vrhu tega se je tudi dramatisoval.

Preobširno bi nam bilo, navajati imena vseh raznokakih spisov in dél J. I. Kraszew- skega. Omenjamo samo, da je bil spočetka liríčen pesnik, potem se je pokazal temeljit poznavatelj umetelnosti slovanske in kulturne povestnice poljske. Literarno zgodovinska vpra- šanja je rešaval z največjim vspehom. Oí leta 1841 do 1851 je izdaval izvrstni svoj list „Atheneum“. V Varšavi je bil poznejše ured- nik listu: „Gazeta wlienna“, katera je posló dveh let jela izhajati pod naslovom „Gazeta polska“ in še dandenes nosi to imé. Poleg mnogih socialnih romanov in nekaterih dra- matičnih proizvodov novejšé dóbe so J. I. Kraszewskemu največjo slavo pridobili ne-

— (Orglarska šola) Cecilijnega društva v Ljubljani se začne 7. dan t. m.; za sprejem je oglašiti se pri društvenem vodstvu te učilnice v Alojzijevejšči.

— (Dramatično društvo) ima svoj občni zbor dné 19. oktobra zjutraj ob 11. uri v dvorani čitalnice z običajnim redom: Poročilo tajnika in blagajnika, volitev odbora in pregledovalcev računa, in posamezni nasveti. Odbor.

— (V čitalnišnji restavraciji) bode drevi sviralna žomborska ciganska godba, broječa 12 glav. Vstop je prost.

— (Nesreča.) Včeraj popoldne padlo je v hiši št. 4 na Marije Terezije cesti dveletno dete nekega črevljarija na dvorišču v gnojnico, ter je utonilo, predno so je mogli iz gnojnice izvleči.

— (Za svarilo.) Koliko muk na svetu prouzročijo mazači, ki se nepoklicani pečajo sè zdravilstvom, to je uže stara reč, pa — ljudje se vendar ne spametujejo. V spodnji Šiški je tak kmetski dohtar nekemu mesarju navaden tur na nogi sè slovečo svojo smolò odpraviti hotel, pa „žavba“ je bolniku le — veliko rano naredila, ker je vse meso okolo tura prejedla, tako, da je kar cela kepa gnjilobe se odvalila in ubogi lehkovernik zdaj vsled tega neki grozne bolečine trpi. Nij, da bi se človek, ki morda zlomljeno kost res prav lepo prevezati zna, vtikal v stvari, katerih ne umeje!

— (Požar.) Dne 25. m. m. se je vnela posestniku M. Satlarju na Vižmarjih poleg Ljubljane šupa in streha njegovega hleva. Zgorelo mu je veliko sena in slame in gospodarskega orodja. Škode je 750 gld.

— (Potresi.) Iz Idrije se poroča v tukajšnji uradni list, da je bil dné 29. sept. ondi hud potres, kateri je napovedalo kakšne ti hipe trajajoče bobnenje. Šipe v oknih so zavzele in manjše stvari, postavljene po omarah, so se zmajavale. — Tudi iz Celovca nam pišo dné 2. t. m. Včeraj po noči ob 2. uri 20 minut smo tukaj imeli močan potres. Čuti je bilo, kakor sploh o tacih prilikah, votlo bucanje pod zemljo, katera se je skoro štiri sekunde zibala v smeru od severoiztoka proti jugozapadu.

— (Društvo poštnih predstojnikov in odpravnikov) na Kranjskem, Primorskem in v Dalmaciji bode 15. dan t. m. ob 10. uri dopoludné v Gorici zborovalo. Poleg opravnega, blagajnikovega in družih potrebnih poročil bode na vrsti razgovor o premembni društvenih pravil pa volitev podružničnih načelnikov in odbornikov. Za pot v Gorico in nazaj je družabnikom voznina na železnicah znižana.

— (Slovanska čitalnica v Celovcu) bode imela v ponedeljek, 6. t. m., v svojih sobanah „pri jelenu“ letni občni zbor. Program: Poročilo predsednika in denarničarja, volitev novega odbora.

— (Slavjansko podporno delavsko društvo v Trstu) bode imelo 5. vinotoka glavno odborovo sejo, v kateri se bodo jako važne točke razpravljale. V to sejo je tudi neodbornikom prosto priti. Za to vabi podpisani odbor ude in vse odlične možake iz Trsta in okolice k obilnej udeležbi. Seja bode v gostilni pri „Ogerskem kraju“ (po domače Henčel) na starej cesti. Začetek ob 4 uri popoldne. Vabijo pa se tudi vsi, ki žele društvu pristopiti, naj se potrudijo tu sem.

Odbor.

— (Pri občinski volitvi) v Knežej Lipi je bil izvoljen za občinskega načelnika Ivan Göstel, a za svetovalca Ivan Flak in Andrej Laknar.

— („Zvon“) od 1. oktobra prinaša tole gradivo: pesni „Zadnja cvetica“ in „Moj črni plašč“, konec životopisu Koseskega, nadaljevanje „Spominov s pota“ in „Pogovorov“, dramatičen prizor „Očetov god“ in začetek historične novele „Elisabeta“. Mnogo smeha bode vzbudila ta pot „Vadnica“.

— („Napevi pri sv. maši in blagoslovu.“) Za čveterospjev zložil p. Angelik Hribar. Op. 4. Cena 50 kr., po pošti 5 kr. več. V Ljubljani natisnili in založili J. Blaznikovi nasledniki. Zvezek ta obsega 12 napevov pri sv. maši, vsi sè slovenskim tekstom in 8 latinskih „Tantum ergo“ za blagoslov. Vsi napevi so jako priprosto uglasbeni, a se držé strogo cerkvenih pravil in so navdihneni z óno resnostjo, katero je dolžna cerkvena pesen kraju, kjer se pòje, in katero doslej v večini pesnij, ki se pojó po kmetih, žalibog še zmirom pogrešamo. G. skladatelj je podal v svojih pesnih dobro jedro v ne preveč trdej lupini, ker se je oziral prvič na zmožnost pevcev po naših slovenskih cerkváh in je dal svojim skladbam tako obliko, ki se rado prilaga ušesu pevca in poslušalca; drugič pa je imel pred očmi, da so to cerkvene pesni. Mi priporočamo vrlo te pesni, naj posežejo po njih vsi óni organisti po Slovenskem, ki z nami vred želé, da se izpodrine iz cerkvenega petja vse óno nedostojno, kar tja ne pripada.

H—a.

— („Vrtec“), časopis s podobami za slovensko mladino. Broj 10. za mesec oktober tega jedinega za našo mladino izhajajočega lista je ravnokar prišel na svetlo in prinesel sledeče gradivo: Črez nekaj let (pesen); Mladi pleteničar (povest); Ne zame-tuj darov božjih (narodna pripovedka); Poštenje nosi srečo (povest); Zakaj se orehi z drevesa otepajo (pravljica); Slabo vreme; Čuvaj se prehlajenja; Gledališče pri Grkih in Rimljanih (s podobo); Reka Amu-darja je izpremenila svojo strugo; Tirolsko in Predarel-sko; Avstralija; Črtice iz ruske zgodovine; Tečna človeška hrana; Božja skrb; Prirodopisno-natoroznansko polje: Ptič podhujka (s podobo); Kratki listi za otroške vaje; Razne stvari. — Iz navedenega se razvidi, da ima tudi 10. broj obilo gradiva našej mladini v pouk in razveseljevanje. Želeti je, da bi se „Vrtec“ razširil povsod mej našo slovensko mladino, zato je naj bi ga slovenski rodoljubi, posebno slovenski učitelji in čestita naša duhovščina priporočevali povsodi, kjer koli se jim priložnost v to ponuja. Celoletna naročnina na „Vrtec“ je 2 gld. 60 kr.; za pol leta 1 gld. 30 kr. —

Razne vesti.

* (Dober lovec.) Najemnik lova v Oberschwarzbachu v okraji Unterfranken je videl krave na paši, in misleč, da so srne poméri in ustrelil kravo, ter obstrelil ob jednem nje pastirja. Junaki, kateri se še toliko niso naučili naravoslovja, da bi razločevali kravo od srne, naj bi ostajali rajše doma.

* (Divje zverine) so v angleškeji Indiji leta 1877 pomorile 19.695 osob, in sicer so pokončali 46 ljudij sloni, 819 tigri, 200 leopardi, 85 medvedje, 564 volkovi, 24 hijene, 1180 druga zverá in 16.777 kače. Domačih živalij so zveri potrgale 53.763. Vlada je v letu 1877 plačala 103.080 gold. nagrad pokončevalcem divjih zverij.

Br. 55/Pr.

Slavno vredništvo slovenskega naroda v Ljubljani.

Na podlagi §. 19 tisk. postave prosim gledé na „Poslano ddo. v Podblici dne 28. septembra 1879 v št. 222 slov. naroda sledeči popravek v Vašem cenjenem listu objaviti:

Eksek. vknjiženje zastavne pravice na zemljišče Jakoba Katrašnika v Podblici h. št. 13, se je vršilo na podlagi pravnoveljavnega, Jakabu Katrašniku, kot plačevalcu po rajnemu Jožefu Katrašniku vročenega sodn. plačilnega naloga ddo. 31. decembra 1878 br. 6677 zaradi dolžnih pristojbin sodn. komisarja notarja Jan. Trillerja v znesku od 30 gold. in 64 kr.

Eksek. odlog je bil Jak. Katrašniku 15. maja 1879 vročen, in je tedaj že zdavnej pravnoveljavnen.

C. kr. okrajna sodnija v Loki dne 2. oktobra 1879.

Vodja urada: Khern.

Listnica uredništva. Gospod V. J. v Št. J. O omenjenem dopisu pri nas nihče nič ne vé, najbrže uredništvu nij došel. Druge rokopise, namenjene za p., smo našli; zakaj doslé niso bili porabljeni, tega ne vémo, pa mislimo, da le zato niso prišli na vrsto, ker je bilo preveč gradiva. Tedaj še nekoliko potrpljenja, pa — ne hudujte se!

Gospod A—č v Pr. Ali je uredništvo spis, poslan 24. julija t. l., prejel ali ne, to nam nij znano; g. Jurčiča pa zdaj s takimi vprašanji nadlegovati ne moremo; kadar okreva, doboste želeno pojasnilo.

Gospod V. Č. v Ljubljani. Umejemo, da Vas je sveta jeza zgrabila nad toliko surovostjo — kóga bi ne. A sprej deli boste, da ne gre pijanega potepina v časniku prijemat: to bi mu bila prevelika čast! Kar se pa tiče drugega predmeta, nij nam jasno, kam vaša pritožba uprav meri; trebalo bi stvar bolj razložiti. —

Gospod F. U. v P—i. Ker smo od druge strani uže prej poročilo o istej stvari dobili in stavcu izročili, smo morali Vaš dopis odložiti. Za obljubljeno prosimo.

Gospod Janez Triller, c. kr. notar v Škofjeh Loki. Ker smo uže denes priobčili popravek sl. okrajne sodnije, je Vašej želji itak ustrezno. Če pa hočete, da tudi še Vaš „odgovor“ pride v list, poročite opravištvu. Insetat bi veljal 84 kr.

Listnica opravištva. G. A. J. v Krškem. 1 gld. imate k dobremu za drugo leto. G. P. V. v C. Za letos še 94 kr.

Dunajska borza 4. oktobra.

Enotni drž. dolg v bankovcih	67 gld. 90	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	69	05
Zlata renta	80	85
1860 drž. posojilo	126	50
Akcije narodne banke	838	—
Kreditne akcije	267	20
London	116	80
Napol.	9	30 1/2
C. kr. cekini	5	58 1/2
Državne marke	57	60

Tržne cene

v Ljubljani 4. oktobra t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 42 kr.; — rež 5 gld. 85 kr.; — ječmen 4 gld. 55 kr.; — oves 2 gld. 93 kr.; — ajda 5 gld. 20 kr.; — prosó 4 gld. 23 kr.; — kuruza 5 gld. 60 kr.; — krompir 100 kilogramov 2 gld. 50 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gld. 84 kr.; mast — gld. 74 kr.; — špeh frišen — gld. 56 kr.; špeh povojen — gld. 60 kr.; — jajce po 2 1/2 kr.; — mleka liter 8 kr.; — govodnine kilogram 58 kr.; — teletnina 68 kr.; — svinjsko meso 60 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 51 kr.; — slame 1 gld. 30 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 7 gld. 50 kr.; — mehka 5 gld. — kr.

Vinorejcem, trgovcem z vinom in krčmarjem

prodaje za pretakanje vina iz jednega soda v drugi, in iz soda v klet

Karel Karinger

na mestnem trgu, (413—6)

gumaste trobe (Gummischläuche.)

Uporaba je prav priprosta: iz trobe se vzame zrak in vsled zračnega pritiska teče potem skozi vino.

1 meter trobe 9 1/2 m/m	— gld. 80 kr.
1 " " 13 m/m	1 " 30 "
1 " " 16 m/m	1 " 60 "
1 " " 16 m/m ovit s konopljo	1 " 40 "
1 " " 19 m/m	1 " 60 "

➔ Vnanje naročbe se točno izvršujó.

Kilovi

dobé na frankovano vprašanje zastoj direktno ali pa tudi po sledečej firmi natančen navod za rabo o popolnem neškodljivem **trebušnej žavbi za kilove od Gottl. Sturzeneggerja v Herisau (Švajca).** Istej je priloženih množica izvrstnih spričeval in zahvalnih pisem popolnem ozdravljenih. Pošilja se v vse dežele. Cena žavbi a. v. gld. 3.20 jeden lonec. Dobiva se v deželnej lekarni **E. Birschita-a v Ljubljani.** (312—5)

Gledé materiščine se je napredek dosta zboljšal, otroci dobro razumejo, kar beró in pišó. Slovnica se v marsikakej šoli po „starem“ uči; spisje se nekoliko zanemarja; — nazornemu nauku je treba odločiti prva tri leta odlično mesto; v realijah so nekateri učitelji površno učili. Zanemarjala se je zgodovina, v prirodoopisju se nij povsem nazorno podučevalo; petje je bilo dobro; telovadba se je v različnih šolah zanemarjala, v nekotih je celó odpala. — Red in disciplina sta se zboljšala, kakor tudi spisovanje uradnih spisov itd.

Potem začne se obravnavanje nastavljené točke: „o učnih načrtih“. — Izišli so namreč novi učni načrti, na katerih je g. deželni šolski nadzornik vitez pl. Klodič skozi pet let marljivo deloval. O tej točki se je vršilo pogovarjanje in posvetovanje skozi dva dni gledé tvarine, ur, urnikov i. t. d. V podrobnosti se ne moremo spuščati, le to še omenjamo, da je končno gospod Anton Leban stavil predlog, naj bi se naučno ministerstvo naprosilo, da bi se dr. Močnikove računice, ki iz c. kr. šolske zaloge izhajajo — trdo vezale, oziroma boljše šivale, in da bi bili — oziraje se na kratkovidne otroke — osobito „drobci“ debelejši — jasnejše tiskani, — kar je bilo sprejeto.

Prvi in drugi dan so imeli učitelji skupni obed v gostilnici g. župana Mahorčiča. Na večer prvega dne — pri skupnej večerji — bilo je prijetno veselje. — Zbralo se je poleg obeh nadzornikov, obilno število uradnikov, in pele so se slovenske pesni.

Iz Ptujaja 27. sept. [Izv. dop.] (Indignacija ptujskih Nemcev nad nedolžnim in malim slovenskim napisom.) Jako kratko je bilo veselje Slovencev nad malim napisom na čitalniški dvorani. Dne 21. septembra t. l. prikazal se je nedolžen napis „Čitalnica“ na zunanji steni čitalniških prostorov. Vsakdo ga je lahko čital, vsak našel je lahko drugi dan praznične prostore narodnega shodišča, ko se je hotel udeležiti slavnostnega njegovega otvorjenja.

Denes popoldne ga iščeš, mimo idoč zaman. Izbrisali so ga. Na zapadni strani hiše čitaš sedaj „G. Murschitz Restauration“. To je mala izpremena, kakor se lahko hitreje nego v osmih dneh zgodi. A ptujski Nemci potrebovali so celih osem dnij, predno so iztrebili slovensko besedo raz nemške stene v nemškem Ptujju na slovenski zemlji, sredi trdih Slovencev. Pogostoma so morali stekati,

pogovarjati se, pisati pisma v imenu treh društev oštirju, da odstrani devet malih črnih črk izpod strehe, kamor jih je bil v naglici shranil. Čista nemška kri nemških oči nij mogla trpeti nedolžnega slovenskega napisa. Kako bi mogel tudi pravi Nемеc, kakor je ravnatelj F., predstojnik muzikalnega, pevskega in kazinskega društva, koje je uže dolgo — kar omenimo le mimogredé — „vacirend“, stopiti čez prag hiše in gostilne, ki ima v kakem kotu zunaj pod streho tako nevaren napis.

Gospodom bi ne teknilo nič, ker ne morejo neki še tako male trohice slovenske prebaviti, akopram nemajo navadno slabih želodcev. Je res križ, a resnica. Oštir je tedaj tudi ustregel „opravičenej“ želji takih gospodov, ker čisla humaniteto.

Gospodje, ki so bili toliko indignirani nad slovenskim napisom, gospodje, ki so govorili podkurjeni in podšuntaani po drugih v imenu treh društev, kakor se govori, ka dospejo tem hitreje do zaželenega vspeha, so svoje dosegli. Od zdaj bodo mirovali. Kaj pa je Slovincem storiti? Je li bodo dogodek mirno pozabiti skušali? Nam se to ne dozdeva pravi odgovor na obnašanje in postopanje naših someščanov in sodeželanov. Ali smo res tako dašč prišli, da ptujška čitalnica ne bo smela imeti pohlevnega napisa, češ, to žali prebivalce Nemce? Po našem mnenji bi se Parižani ali Dunajčani ne spodtikali in hudovali nad slovenskim napisom te vrste in tega pomena. Toda naši abderitski puritanci sodé drugače. Sorodstvo krutosti magjarske pokazal je takrat spet jasno furor teutonicus Ptujčanov pure sang. Ali ravno ta malenkosten dogodjaj odkriva žalostno stran našega družbenega življenja. Slovenci zahajajo v nemške kroge, so deloma kazinarji, delajo z Nemci skupne izlete, kakor v slovensko Bistrico, obiskujejo poštenih nemških oštirjev gostilne in kavarne, kupujejo blago od nemških trgovcev, čeravno štejejo izvrstne mej svojimi.

Vidijo li sedaj sad svoje popustljivosti in svojega miroljubja? Nij-li to smrdljiv izrod gnjilega kompromisa, kakor se je tihoma izcimil in vzrastel? Lepo spoštujemo naši someščanje naše narodne svetinje, kali? Kako jim je mar ravnopravnosti, kako ljubo bi jim bilo, ko bi se upeljala slovenščina v narodne šole in urade! Kako bi jo gojili sami, kako iskreni in navdušeni učitelji njene lepote in veljave bi bili slovenskim mladičem! Kako neki ne, ker še slovenske besede visoko na steni na-

znanilo tujcem slovenščine zmožnim, za živ krst videti ne morejo?

Posebne zasluge za nemško, sedaj nevarnosti rešeno domovino, pridobil si je neki trgovski sin. On in njegov oče sta veljavni osobi. Tako se dozdeva saj njima. Zatorej tudi povsodi govorita. In mladič, ki je študiral vse štiri razrede ptujške normalke, ki umi tudi nekoliko muzike a drugega sveta razen Ptujja videl nij, je nedvomljivo sposoben vedno in vselej govoriti. Kot trgovec, ki živi od slovenskega groša, kojemu se pustijo le Slovenci pregovoriti in v štacuno tirati, ker pred štacuno stoječ vsakega le nekoliko znanega slovenski nagovori, prigovarja in priganja, predno kaj strži, bi tako ravnati ne smel. Ako mu mrzi slovenščina toliko, kakor se pripoveduje, tako naj je tudi nikdar v usta ne jemlje, naj ne ponuja in prodaja svojega blaga Slovincem, ampak jedino Nemcem. Če mu smrdi Slovinci in slovenščina, mora mu smrdeti tudi Slovenca denar. Toľiko o tem gospodu denes.

Oaemu učitelju gimnazijskemu, ki se je baje tudi udeleževal slavne ekspedicije treh proti slovenskemu napisu, svetujemo, naj se bavi s knjigami, a ne s hujskanjem proti slovenski reči. Ako je uradnik nemške narodnosti, naj se je drži; a Slovenci ne smemo trpeti, ka bi nam taki gigači, ki so vrhu tega učitelji naše mladine, v lice bljuvali. Naj si zapomni, da bode tudi mej avstrijskimi narodi prišel do veljave izrek: „suum cu que“. Gospodu ravnatelju F. izpolniti se je želja, kakor jo je izrazil še denes v nekej gostilni. Ima sedaj svojo restavracijo, in tedaj naj miruje. Mi bi tudi ne nasprotovali, ko bi se zgodilo po volji dr. Hausa, ki je predlagal napis „zum deutschen Mehl“. Toda, za zdaj dovolj.

Domače stvari.

— (Občni zbor) delničarjev „Narodne tiskarne“ je denes dopoldne ob 10. uri v redakcijski sobi „Slovenskega Naroda.“

— (Naši državni poslanci) gg. dr. Vošnjak, dr. Poklukar in Klun so uže odpotovali na Dunaj.

— (Slovesne maše) v stolnej cerkvi na slavo cesarjevega godu so se udeležile vse tukajšnje oblastnije in obilna množica ljudstva. Šole so praznovale.

— (Bistrskega graščaka) gospoda Galéta mlajši sin si je na lovu ного obstrelil, ker se mu je puška ponevedoma sprožila. K sreči poškodovanje neki nij nevarno.

brojni njega zgodovinski romani. Začetek temu tretjemu odseku v delovanji mnogoimennovanega poljskega romanopisca je bila pogodba, v kateri se je l. 1871 zavezal založniku, da mu napiše pod naslovom: „Iz starih časov“ okolo 50 zvezkov zgodovinskih romanov — in denes je z velikim vspehom skoraj dovršil svoje ogromno podjetje.

Pregledavši izvanredno plodovito delovanje našega slavnega rodnega brata, naj navajamo s kratka tudi še poslavlji, s katerimi so se odlikovale J. I. Kraszewskega pisateljske in domoljubne zasluge. O priliki svoje petdesetletnice je prejel poleg komturskega kriza Franjo Josipovega reda in častne doktorske diplome tudi srebrn venec, čegaver posamezni listi imajo urezana imena njega del. V Lvovu in Krakovu so se kovale spominske kolajne na čast J. I. Kraszewskemu ter se mu izročile. Poljski slikarji so mu darovali

dragocen album z izvornimi podobami, o katerih ideje so vzbudili njega proizvodi. Varšavske gopé so mu iz visocega spoštovanja poklonile prekrasni stol, zlato peró in album s fotografijami lepih ali znamenitih Poljakinj. Mladezen poljska, doma in na tujem, je po svoje praznovala dan slavnosti. Celó stavci, kateri so se čisto toli jezili o nerazgovetnih rokopisih J. I. Kraszewskega, so podarili jubilarntu srebrn tintnik. A nad vsa ta čestitanja je posebne hvale vredna misel, da se napravi takó nazivana „ljudska izdaja“ J. I. Kraszewskega najizvrstnejših 15 romanov in povestij, katerih izkupiček naj bi pomogel, da se naloži pesniku fond. Ta misel nij naša odmeva samo v Poljskej, nego tudi v najoddaljenejših pokrajinah Rusije, in povsodi, kjer bivajo Poljaci.

J. I. Kraszewskega počestit je prišel tudi slavnoznani poljski slikar Matejko. To

sta dva velikana poljske zemlje, dasi sta vsak različno delovala o prosveti svojega naroda. Sè svojimi naporji sta dobila slavnejših zmag, nego li najženjalnejši vojskovodje.

Redko se povrača možu, kateri je žrtvoval vse svoje dušne kreposti prosvetljenju svojega rodu, njega delovanje takó, kakor J. I. Kraszewskemu. Ko je lansko leto dne 19. novembra slavil ne samo slovenski, nego — smemo reči — ves slovanski narod našega velezaslužnega g. dr. J. Bleiweisa, odmeval je iz vseh pokrajin slovanskih pozdrav o tej slovesnosti, zategadelj tudi mi sedaj, vračajoči bratska pozdravila svojemu ljubljencu, vsklikamo v spomin petdesetletnice Josipa Ignacija Kraszewskega:

„Živel še mnoga leta!“

Viktor Eržén.

Tužci.

3. oktobra:
 Pri **Stonu**: Aigner iz Dunaja. — Bonetich iz Reke. — Vodmanský iz Celovca. — Bukavina iz Nevesinja
 Pri **Maltči**: Dr. Leitmeier iz Grada. — Venerandi iz Trsta. — Schwarz iz Dunaja.

Ponudba v zakon.

Mlad udovec, kmetovalec, prijetnega obraza, s precejšnjim premoženjem, želi v zakon stopiti z dobro a tudi premožno gospodinjjo. Ponudbe, katerim se s častjo garantira molčečnost, naj se blagovolje poslati na pošto nabrežinsko (Nabrežina na Primorskem, poste restante pod šiframi **10. S ab M. C.**) (464—3)

Skoraj zastonj!

Od konkurzne uprave nedavno na nič prišle velike angleške fabrike za britanija-srebro dobili smo nalog, da naj vse pri nas v zalogi ležeče blago od britanija-srebra za majheno povračilo voznine in 1/4 dela plače delavske, oddamo.

Proti vposlanju svote novcev, ali pa tudi proti povzetju samo **6 gl. 75 kr.** le kot povračilo voznine od Angleške do Dunaja in kot neznatni del delavske plače, dobi vsakdo sledeče za četrti del realne vrednosti, **skoraj zastonj**, in sicer:

6 kom. vrlo dobrih **namiznih nožev**, z ročnikom od britanija-srebra, s pravo angleškimi srebno-jeklenimi ostrinami.

6 " jako fini **vilje**, britanija-srebro, iz jednega kosa.

6 " teških **žlic za jedi** od britanija-srebra.

6 " **žlic za kavo** od britanija-srebra, najboljšee kvaliteti.

1 **maslini zajemalce** za mleko od britanija-srebra.

1 **teški zajemalce** za juho od britanija-srebra.

6 **podstavkov za nože** od britanija-srebra.

6 kom. **Viktorija-podstavkov**, fino cizelirani.

2 **krasna namizna svečnika** od britanija-srebra.

40 kom. Vse te reči so izdelane iz najfinejšega britanija-srebra, ki je na celem svetu jedina kovina, katera ostane večno bela, in se od pravega srebra tudi po 20letnem rabljenju ne more razločiti, **za kar se garantuje.** (338—10)

Naslov in jedini kraj za naročila v c. kr. avstro-ogerskih provincijah:

General-Depot der I. engl. Britannia-Silber-Fabriken:

Blau & Kann, Wien, I. Elisabethstrasse Nr. 6.

Vseh teh 40 komadov, ki so veljati preje 25 gl., stane zdaj vseh 40 komadov skupaj le **gl. 6.75.**

V našej zalogi je ravnokar izšlo:

Pravljica o pepelki (Aschenbrödel);

Pravljica o obutem mačku (Gestiefelte Kater);

Pravljica o rudečej kapici (Rothkäppchen).

Knjižice s podobami v 8°, kojih vsaka obseza 6 lepih podob v barvah. Cena vsakej knjižici je 25 kr.

Dalje se dobivajo:

Pepelka (Aschenbrödel);

Snegulčica (Schneewittchen);

Trnjeva rožica (Dornröschen).

Pravljice v 4° z lepimi podobami v barvah. Cena vsakej pravljici 50 kr.

Razprodajalcem se dovoljuje rabat.

V Ljubljani, meseca septembra 1879. (444—2)

Ign. pl. Kleinmayr & F. Bamberg.

Naznanilo premeščenja.

Spedijska pisarna c. kr. priv. društva južne železnice

je od 1. oktobra tega leta

na Marijnem trgu št. 2 nova, 17 stara.

Tu se more blagó vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne oddajati ali naznanjati, da se gre na dóm pónj. Tarifa pristojbin je jako nizka, ter se v pisarni lahko pregleda ali tudi domov vzeme.

R. Ranzinger,

speditér.

(467—1)

Anaterinina voda za usta

po **J. G. Popp-u**,
c. kr. dvorni zdravnik za zobe

na **Dunaji, Stadt, Bognergasse 2.**

Boljša od vseh drugih ustnih vod kot preservativ zoper zobne in ustne bolezni, da ne gnjijo in se ne majoje zobje, ima prijeten duh in okus, krepí zobno meso, ter je izvrstno sredstvo za čiščenje zob.

Da si to priljubljeno, neutrpljivo pravo morejo preskrbeti vsi krogi, so se vpe-ljale steklenice različnih velikostij, namreč: velika steklenica po 1 gl. 40 kr., srednja po 1 gl., mala po 50 kr.

Anaterinina pasta za zobe,

za snaženje in obvarovanje zob, za odstranje-nje slabega duha in kamena na zobeh. Cena steklenej puški 1 gl. 22 kr.

Popp-ova aromatična pasta za zobe, najizvrstnejše sredstvo za gojenje in obvaro-vanje notranjih ust in zob. Cena za kos 35 kr.

Rastlinski zobni prah,

čisti zobe, odpravlja zobni kamen, in površje zob se bolj in bolj belí. Škatljica velja 63 kr.

Popp-ova plomba za zobe,

s katero si more vsakdo sam napolniti votle zobe. (37—9)

Aromatično medicinično milo iz zelišč

za olepšanje in oboljšanje polti, in skušena zoper vse nečistote na polti: v zapечатenih izvornih zavojčkah á 30 kr.

V blagovoljni pozor!

V zavarstvo proti ponarejanji se p. n. občinstvo opozoruje, da je na vratu vsake steklenice **anaterinine ustne vode brambeno znamenje** (firma Hygea in anaterinini izdelki) kakor je pri vsakej steklenici tudi vnanji zavitek, na katerem je dobro vidljiv vodén tisk, državni orel in firma.

Zalogo imajo v **Ljubljani**, vse le-karne kakor tudi gg. **Ant. Krisper, Ed. Mahr, J. Karinger, P. M. Schmitt, V. Petričič, L. Pirkar, P. Lassnik, Terček in Nekrep;** v Po-stojni: **J. Kupferschmidt;** v Skofje-j Loki: **C. Fabiani;** v Kočevji: **J. Braune;** na Krškem: **F. Bönches;** v Idriji: **J. Warta;** v Kranji: **K. Savič;** v Litiji: **Mühlenczel,** lekar; v Metliki: **Matterjevi nasledniki;** v Novem mestu: **D. Rizzoli in J. Bergmann;** v Radovljici: **A. Roblek;** v Kamniku: **J. Močnik;** v Črnomlji: **J. Blazek;** v Vipavi: **A. Deperis.**

Štev. 6141.

(440—3)

Razpis službe.

Pri deželnem odboru kranjskem se bode oddala služba uradnega služabnika z letno plačo 350 gl., z uradno cbleko in s pravico do 6 petletnic po 25 gl. po vsakih dosluženih petih letih.

Prošnjiki za to službo naj svoje lastno-ročno pisane prošnje z dokazom starosti, teles-

nega zdravja in dosedanjega službovanja, kakor tudi z dokazom, da so zmožni slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, izročé do **20. oktobra 1879**

ako je mogoče, osobno pri podpisanem de-želnem odboru.

Od deželnega odbora kranjskega.

V Ljubljani, dné 22. septembra 1879.

G. Schmidl & Comp.

Čast imamo s tem najljudneje javljati, da smo svojo

trgovino s suknom, kurentnim, manu-fakturnim in modnim blagom

in

zalogo šivalnih strojev

z današnjim dnom premestili

na glavni trg, na oglu poštnih ulic št. 38

v hišo gospoda Jožefa Costa,

in prosimo za daljnje blagovoljno naklonjenje. Zahvaljujoč se iskreno za zaupanje, katero se nam je izkazovalo skozi 12 let v naših starih prostorih v poštnih ulicah št. 36, znamljamo

visokim spoštovanjem

G. Schmidl & Comp.

V Celji, dné 15. septembra 1879.

(434—5)

trgovina s suknom, kurentnim, manufakturnim

in modnim blagom, in zaloga šivalnih strojev

v Celji, preje v poštnih ulicah 36, zdaj v poštnih ulicah 38, na oglu glavnega trga.

Razglas.

Mestni magistrat naznanja, da je z ozirom na govejo kugo, ki se je po uradnem preiskovanju v vasi Štanga, občine trebelevske, v političnem okraju litijskem pričela, mesečni semenj v Ljubljani, ki bi imel biti 8. t. m., ustavljen.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dné 2. oktobra 1879.

Župan: Laschan.

Gospodu Bogoljubu Kordiku,
lekarnarju v Slovenjem Gradcu.

Vaša blagorodnost!

Na vašo željo potrjuje vam s tem predstojništvo okrajnega društva zdravnikov v Mariboru, da je več članov imenovanega društva vaš

➔ sirup od željeza ➔

pri chlorozi (bledici) in slabosti po hudih boleznih na odraslih in otrocih z dobrim vspehom poskusilo, in da je zaradi okusa primesanega jabelko-kislega željeza izvrsten. (369-7)

Za okrajno društvo zdravnikov v Mariboru:
Dr. Rajmund Grögl, zapisnikar. **Dr. Artur Mall,** predstojnik.

Zalogo v Ljubljani imajo **bratje Krisper.**
Cena jedne sklenice gld. 1, s pošto gld. 1.20.

Za čiščenje in izboljšanje vina

najboljše, najhitreje in najcenejše sredstvo je **prava francoska žolca.**

To, kakor tudi prosti navod, kako se rabi, dobi se zmirom z osebnim ali poštanim naročilom pri **A. Hartmannu v Ljubljani**, v Luka Tavčarjevi hiši. (330-22)

Najsijajnejši vspeh zagotavljam. Troški za čiščenje znašajo za vsak hektoliter 4¹/₂ kr.

Naznanjam vsemu p. n. občinstvu, da sem odprl

Národno pivarno

preje pri (Progresso), tik kavarne Bot v Trstu.

Dobiva se vsakovrstno prav dobro vino, kakor teran, reforšk, berzamin, okusno pivo, dobra kuhinja in točna posrežba. Priporočam se narodu, naj me tudi v novih teh prostorih mnogobrojno obišče.

Ivan Jerina,
gostilničar.

(462-3)

Epilepsijo (božjast)

zdravi pismeno specialni zdravnik **dr. Killisch** v Dresden-u (Neustadt). Največje izkustvo, ker je zdravil uže v čez 11.000 slučajih. (420-3)

Spoštovanemu p. n. občinstvu zahvaljujoč se za mnogobrojno obiskovanje

Kozlerjevega pivovarnega vrta

mej poletjem, naznanjam, da se je ta vrt z dném 1. oktobra zatvoril in ob jednem

restavracija v zimskem prostoru

otvorila.

Poleg dobre pijače se zagotavlja tudi izvrstna kuhinja jako v cenó. Se za daljnjo naklonjenost prosi

(463-2) **Terezija Jančigaj.**

Gostilna „pri lipi“

v judovskih ulicah št. 5.

Zmirom frišno izvrstno **carsko pivo**, črez ulico po 22 kr. liter, v gostilni po 24 kr. Najboljše dolenjsko, bizejsko, istrijsko in štajersko vino.

Izvrstna kuhinja, dobra obstrežba in vse po cení.

Spoštovanjem
Karel Simon,
gostilnar.

(456-2)

C. kr. priv. avstrijsko zavarovalno društvo „Dunav“ v Beču.

Jednajsti računski sklep

(469)

za dobo od 1. januarija do 31. decembra 1878. leta.

Debet.

Splošni račun o dobičku in izgubi.

Credit.

	gld.	kr.		gld.	kr.
Škode (po požarih, prevažanju in toči) netto	566.753	89	Ostanek dobička od 1877. leta	1.740	69
Protizavarovanje, storni in provizije	1.198.991	96	Reserva na zavarovalnino od 1877. leta	415.458	74
Odpisi pri društvenih hišah in pri dvomnih terjatvah	9.224	02	Reserva za neporavnane škode	72.494	—
Upravni stroški, davek, porti, tiskovina po odbitem deležu oddelka za življenje	263.252	79	Prejeta zavarovalnina s pristojbino vred	2.081.353	43
Reserva od zavarovalnine v gotovini po odbitih stroških	426.005	31	Obresti po odbitem deležu oddelka za življenje	73.700	58
Skupni dobiček od leta 1878	286.219	27	Dobiček na kurzu	2.769	57
	2.750.447	24	Na oddelek za življenje pride dobička	102.930	23
				2.750.447	24

Debet.

Posebni račun o dobičku in izgubi pri oddelku za življenje.

Credit.

	gld.	kr.		gld.	kr.
Protizavarovanje	34.879	35	Reserve od 1877. leta	1.692.607	93
Po smrti zavarovancev izplačane svote, netto	217.310	45	Prejeta zavarovalnina s pristojbino vred	374.633	39
Plačila iz družih načinov zavarovanja, netto	120.945	34	Obresti	93.949	74
Reserva od zavarovalnine, netto	1.624.726	01	Dobiček na kurzu	4.994	87
Zdravniški stroški, provizije, delež splošnih upravnih stroškov	65.394	55			
Dobiček od 1878. leta	102.930	23			
	2.166.185	93		2.166.185	93

Activa

Bilanca dné 31. decembra 1878.

Pasiva

	gld.	kr.		gld.	kr.
Vrednostni papirji (državna dolžna in zastavna pisma, prioritete)	1.604.717	12	Osnovna glavnica	1.000.000	—
Gotovina pri društvenih bankirjih	248.012	93	Reserva od premij (zavarovalnine)	2.557.233	49
Dolg generalnih zastopov	384.649	56	Reserva za škode	65.597	—
Dolg družih zavarovalnic	200.661	67	Amortizacija hišnega davka	4.730	—
Menjice v portfelji	17.705	53	Upniki v tekočem računu	252.313	76
V blagajnici	107.647	36	Reservni zaklad za dobiček	145.424	70
Hiše v Beču in Milanu	939.200	—	Dobiček za 1878. leto, vsega	286.219	27
Posojila na zavarovalna pisma	265.458	54			
Protizavarovanje na reservo od zavarovalnine v gotovini	506.502	17	Od tega dobička odpade:		
Vrednost inventarja	36.963	34	Na rezervni zaklad po §. 39 pravil	gld. 58.619.64	
	4.311.518	22	Na deleže upravnega sveta in ravnateljstva	" 35.171.79	
			Na dividendo od 5000 delnic po 30 gl.	" 150.000.—	
			na vsako	" 42.427.84	
			Za 1879. leto je ostalo še dobička	"	
			Vsega	gld. 286.219.27	
				4.311.518	22

C. kr. priv. avstrijsko zavarovalno društvo „Dunav“.

Dr. L. Lichtenstern,
upravni svetnik.

Colditz,
vrhovni ravnatelj.

Glavni zastopnik „DUNAVA“ za Kranjsko je g. **Peter Grasselli** v Ljubljani, na mestnem trgu 25.

Izdatelj in urednik **Makso Armič.**

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.